

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเรียนรู้
ของแรงงานข้ามชาติชาวไทใหญ่

ผู้เขียน

นางสาวปวีณา ราชสีห์

ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิวรักษ์ ศิวารมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของแรงงานข้ามชาติชาวไทใหญ่ และศึกษาการเรียนรู้เพื่อดำรงชีวิตและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของแรงงานข้ามชาติชาวไทใหญ่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก กรณีศึกษา การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการผู้เกี่ยวข้อง โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย ดังนี้

ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของแรงงานข้ามชาติชาวไทใหญ่ ซึ่งนับเป็นต้นทุนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตของแรงงานข้ามชาติชาวไทใหญ่ ซึ่งจากกรณีศึกษาพบว่าจุดเปลี่ยนของชีวิตแต่ละคนที่ผลักดันให้เข้ามาประเทศไทย มีทั้งการติดตามครอบครัว การชักชวนของเพื่อน และการตัดสินใจมาเอง โดยมีเหตุผลในเรื่องความเดือดร้อนจากปัญหาทางการเมือง และเศรษฐกิจภายในประเทศ ภูมิหลังชีวิตของแรงงานข้ามชาติชาวไทใหญ่ สะท้อนให้เห็นถึงพื้นฐานการศึกษา การบ่มเพาะอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ ทั้งในเรื่องมารยาททางสังคม การทำงาน ความอดทน ความสัมพันธ์ทางเครือญาติพี่น้อง และการปฏิบัติตามประเพณีอันดีงามของชาวไทใหญ่ ส่งผลให้แรงงานข้ามชาติชาวไทใหญ่มีวิถีคิด ความสามารถในการปรับตัว และการเรียนรู้ในการเป็นพลเมืองของสังคมไทย ในลักษณะที่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ ในการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของแรงงานข้ามชาติชาวไทใหญ่นั้น จากต้นทุนชีวิตเดิมที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตแล้ว ยังมีความพยายามในการเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมไทยอย่างมีตัวตน เกิดความรู้สึกลดอคัญ และมีอิสระในการดำเนินชีวิต ภายใต้สถานะของแรงงานข้ามชาติตามที่กฎหมายกำหนดไว้

แรงงานข้ามชาติบางคนในช่วงแรกของการเรียนรู้การดำรงชีวิต ยังคงมีการใช้ชีวิตอย่างระแวงระวัง พยายามปกปิดความเป็นชาวไทใหญ่ไว้ เพราะเกรงว่าผู้คนรอบข้างจะมีทัศนคติในแง่ลบ ในขณะที่เดียวกันแรงงานข้ามชาติชาวไทใหญ่พยายามสร้างพื้นที่ทางสังคมของเครือข่ายชาวไทใหญ่ ผ่านพื้นที่ของกิจกรรมต่างๆ เช่น งานประเพณีทางศาสนา งานปีใหม่ งานจัดคอนเสิร์ตการกุศล เป็นต้น โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม โดยมีองค์กรอิสระที่ทำงานด้านสิทธิแรงงาน รวมทั้งอาสาสมัครชาวไทใหญ่จำนวนมากมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเหล่านั้นขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ชีวิตบนแผ่นดินอื่นนั้น ต้องอาศัยการเรียนรู้จากฐานประสบการณ์ทุนเดิมของชีวิต การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งจากเครือข่ายเพื่อนฝูง การทำงาน การอยู่ร่วมกับผู้คนในสังคม และในสถานศึกษาต่างๆ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ควบคู่ไปกับการเก็บหอมรอมริบเพื่อเปิดเส้นทางสู่เป้าหมายชีวิตของแต่ละคน

การเรียนรู้ผ่านบทเรียนชีวิต ประสบการณ์ชีวิตที่หล่มหลอมสร้างความเข้มแข็งเป็นการเรียนรู้ที่มีชีวิตเป็นเดิมพัน แรงงานข้ามชาติชาวไทใหญ่ จึงพยายามปรับตัวสร้างความกลมกลืน และสร้างพื้นที่ทางสังคมในระดับเครือข่าย เพื่อแสดงตัวตนชาวไทใหญ่ และสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทใหญ่ ที่แม้จะอยู่ในแผ่นดินใดก็ยังคงดำรงอยู่สืบไป

Thesis Title	Social and Cultural Characteristics Affecting the Learning of Shan Migrant Workers
Author	Miss Paveena Ratchasee
Degree	Master of Education (Nonformal Education)
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Siwarak Siwasom

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the social and cultural characteristics of Shan migrant workers and their learning for life maintenance and self-development. It was a quality research utilizing observation, study case in-depth interviews, and formal interviews with the concerned individuals. Information gathered was analyzed, discussed, and concluded as follows:

Social and cultural characteristics of Shan migrant workers served as a crucial social capital that facilitated their learning on life maintenance. From the study cases, it was found that the turning point of each of them in being forced to come to Thailand: included following one's family, being persuaded by friends, and deciding it themselves all of which justified by the political and economic problems in their country. The life background of Shan migrant workers reflected their education base, their parents' socialization including, the social manners, work engagement, patience, kinship, and the good traditions of Shan migrant workers generating their method of thinking, adaptability, and learning to be citizen civilization into Thai society in various styles. However, in regard to learning for life maintenance and self-development among Shan migrant workers, besides the social capital that served as the significant foundation of their life maintenance, there were the attempts to learn to live in Thai society with existence, feeling safe, and being free to maintain their life

with the sense of safety and independency under the migrant working status prescribed by the labor law. At first, some of them learned to live carefully, trying to hide their being Chan State nationality, fearing the negative attitude of others towards them. At the same time, they tried to construct a social space for some Shan social network activities such as religious ceremonies, new year festival, charity concerts, etc., all of which took place in the temple. There were also many independent organizations that worked on the rights of workers including a number of Shan volunteers participating in these activities. Learning to live in other countries, started with experience basing on their social capital, seeking additional knowledge from the social networks, friends, works, co-existing with the others in the society and to be able to live happily in the society along with saving to reach their life goals. Learning through the lessons of life and life experiences had enabled the Shan migrant workers to build up their strengths. It was the learning using real life as the cost. Shan migrant workers had tried to adapt, build up integration, and expand their social space at the social network level to express their being Shan and perpetuate their traditional heritage that served as their identity wherever they stay in the world.